

'Je bent nu een symbool, Zouzou'

Els Van Steenberghe Els Van Steenberghe is theaterrecensent.

17/12/15 om 16:37 - Bijgewerkt om 18:06

Bron: Knack Focus

Balen was het, de controle van het Gentse STROP-team die Zouzou Ben Chikha het afgelopen weekend moest ondergaan. Geluk bij een ongeluk: het incident paste perfect in *Join the Revolution*, de nieuwe worp van Action Zoo Humain, het theatergezelschap van de broers Ben Chikha. Het stuk ging woensdagavond 16 december 2015 in première in de Gentse opera.

© kurt van der elst | www.kvde.be

join the revolution, zouzou & chokri ben chikha © © kurt van der elst | kvde.be

The Play = Join the Revolution

Gezelschap = Action Zoo Humain

In een zin = *Join the Revolution* is als een revolutie. Het loopt niet altijd lekker, het gaat er soms chaotisch aan toe, er wordt al eens te mompelend gesproken maar de honger om de wereld te verlossen van de vernedering is groot en oprecht.

Hoogtepunt = Chokri Ben Chikha loopt naar het olifantenbeeld en slaat het met een stok aan diggelen. 'Laten we de kunst kapotmaken.' De splinters vliegen in het rond. Zelden toonde de zachtmoedige Ben Chikha zich zo woedend. Of ook: Zouzou Ben Chikha die

gelaten op een sierlijke stoel zit, met een doos pralines op schoot. Als troost voor wat hij moest meemaken op weg naar de slagerij.

Quote = 'Theater is een plek waar je elkaar kan ontmoeten, daarom maken we theater.'

Meer info: www.actionzoohumain.be

De broers Ben Chikha bouwen al twee decennia aan een brug tussen de Arabische en de Westerse wereld. Daarbij werkten ze de politie de afgelopen maanden ongewild op de zenuwen. In augustus werden ze onterecht opgepakt toen ze bij het beeld van Manneke Pis een filmpje opnamen. 'Vijf personen opgepakt voor tonen IS-vlag bij Manneke Pis', kopten de kranten. Algauw zag de politie in dat het om vijf repeterende acteurs ging - waaronder de broers Ben Chikha. En de vlag waarmee ze zwaaiden was géén IS-vlag. Afgelopen weekend was het weer prijs. Toen draaide een bezoekje aan de slager uit op een vernederende fouillering. Gevolg: 'Je bent nu een symbool, Zouzou. Gedraag u ernaar', klinkt het tijdens *Join the revolution*.

ADVERTENTIE

Dat de broers hun humor niet verliezen, blijkt uit dit tweede luik van hun *De Waarheidstrilogie*. In 2013 onderzochten ze hoe mensonterend de Gentse wereldtentoonstelling van 1913 was voor 'geëxposeerde' Senegalezen en Fillippijnen in het eerste luik van de trilogie, *De Waarheidscommissie*, in 2016 volgt *Amnestie*. *De Waarheidscommissie* werd opgevoerd in een rechtbanksetting, *Join the Revolution* speelt in de barokke foyer van het Gentse operagebouw. Want de olijke bende laat zich inspireren door Henry Purcells *Dido & Aeneas* (1688) én door de revolutie in Tunesië, het geboorteland van hun ouders, waar Purcells opera zich overigens afspeelt. Al wortelt *Join the Revolution* vooral in een bezoek van de makers aan het theaterfestival *Journées théâtrales de Carthage 2015* in oktober. Daar ontmoeten ze de Tunesische danser Rochdi Belgasmi en besluiten iets te doen voor de kunstenaars van het land dat momenteel voorzichtig verandert in een democratisch land. 'We organiseren een crowdfundingactie, genaamd **Artiesten zonder grenzen**, omdat dat nu in de mode is en de actie loopt goed, met dank aan Zouzou en de Gentse politie', klinkt het tijdens een van de eerste scènes.

Delen

'We organiseren een crowdfundingactie, genaamd **Artiesten zonder grenzen**, omdat dat nu in de mode is en de actie loopt goed, met dank aan Zouzou en de Gentse politie'.

Belgasmi opent *Join the revolution* met *Et si vous déobéissez*, een bevreedende danssolo met witte sluiers over de vernedering van de vrouw. Dan komen de broers Chokri, Zouzou en Walid Ben Chikha samen met Marijke Pinoy, Mourade Zeguendi en operazangeres Nora Khallouf de barokke ruimte in. Allen met protserige details aan de kostuums. Het zijn franjeachtige restanten van hun *Dido en Aeneas*-intenties. Van die kameropera blijft weinig meer over dan enkele korte fragmenten. Als verzachtende muziek tussen de woeste, van engagement doordrongen scènes. Hete discussies zijn het, die scènes. Maatschappelijke discussies die nochtans stroef beginnen. Want er moet veel informatie gegeven worden over de achtergrond van de broers en over de repetities. Pas na alle uitleg, schiet de vlam in de pan. De acteurs spelen te midden het publiek en maken de vloer tot een arena waar de waarheid bevochten wordt. Of beter: gezocht wordt. Moeten kunstenaars zich engageren of gewoon kunst maken? Moeten ze deelnemen aan een revolutie? Moeten ze een revolutie starten? (Zoals de opera *De Stomme van Portici* dat deed in 1830 in De Munt.) Of worden ze maar beter politici en is het tijd om de kunst en alle symboliek te vernietigen? De toestand van de Tunesische kunstensector wordt een symbool voor de toestand van de Arabische medemens in de wereld. Er wordt gedold met onder meer verwijzingen naar Star Wars, naar tweets van Bart De Wever (*'Hannibal ad portas. Barbaarse #aanslagFrankrijk #Grenoble bewijst nood aan streng veiligheidsbeleid. Onze waarden blijven beschermen.'* - 26 juni 2015) en er worden historische beelden gebruikt van de revoluties in de Arabische wereld.

Gaandeweg worden de frullen van de kostuums gerukt en worden de discussies, net als de kostuums, rauwer. Een van de meest rakende, heftige én grappige beelden is de scène waarin Chokri Ben Chikha een prachtig, levensgroot olifantenbeeld te lijf gaat. Het beeld - dat een slimme verwijzing is naar een voormalig Belgisch chocolademark én naar de Afrikaanse generaal Hannibal - is gemaakt van dekens, matrassen, stoelen, stokken en karton. Kortom, materiaal waarmee in 'The Jungle' nabij Calais mensen proberen te overleven. Met het kapotmaken van de olifant, rekent Ben Chikha ook symbolisch af met 'The Jungle'. Gedaan met die vernedering van vluchtelingen.

Delen

'In het theater van vandaag moet niet de schoonheid maar de ontmoeting primeren'

Join te Revolution is als een revolutie. Het stuk trekt zich te traag op gang en loopt niet altijd lekker, het gaat er al eens chaotisch en verhit aan toe en er wordt soms te mompelend gesproken. Maar de honger om de wereld te verlossen van de vernedering waaraan machthebbers en oorlogszuchtige heethoofden mensen onderwerpen is groot en oprecht. De al dan niet symbolische verwijzingen naar de (politieke) actualiteit zijn slim, soms te slordig uitgewerkt maar spits. En ze nodigen uit tot discussie. *Dido en Aeneas* opvoeren had schoon geweest maar vandaag dient in het theater niet de schoonheid of de ego's van de makers te primeren maar de ontmoeting tussen mensen en meningen, zo vinden de broers. En zo blijven die broers in én vanuit Gent koppig, schalks, met zwier én met eruditie bouwen aan die brug tussen de Arabische en de Westerse wereld. Zo broodnodig in een wereld die de vernedering te zeer tolereert als machtsmiddel.

Smaakmaker:

Interview Chokri Ben Chikha op Dag van de Cultuureducatie 2015 from **REC Radiocentrum** on **Vimeo**.